

© Совет на Европа/ Европски суд за човекови права, 2012. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот. За понатамошни информации видете ја целосната назнака за авторски права на крајот на овој документ.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Информативна белешка за судската пракса на Судот бр. 126

јануари 2010

Frasik v. Poland - 22933/02

Пресуда 5.1.2010 [Секција IV]

Член 12

Склучување брак

Одбивање да му се дозволи на затвореник да склучи брак во затвор: *повреда*

Факти – Во септември 2000 година апликантот бил притворен по жалба од една жена, која тврдела дека тој ја силувал и ја тепал. Двајцата биле во врска која траела околу четири години, но била прекината седум месеци пред тоа. Од декември 2000 година тие поднеле неколку неуспешни барања до јавниот обвинител за ослободување на апликантот под полициски надзор бидејќи се смириле и сакале да стапат во брак. На отворањето на расправата жртвата побарала од судот да ја ослободи од сведочењето против апликантот. Во 2001 година парничниот суд го одбил барањето на апликантот да му се дозволи да се венча во затворот, бидејќи сакал да спречи жртвата да го искористи своето право на брачен другар за да не сведочи против него. Исто така, судијата сметал дека истражниот затвор не е соодветно место за одржување брачна церемонија и дека искреноста на намерите на двојката е подложна на сомневање со оглед на тоа што тие претходно „не го официјализирале својот заеднички живот“. Апликантот подоцна бил осуден на затворска казна поради силување и упатување закани. Неговата пресуда била потврдена и по жалба, како и по тужба од страна на Врховниот суд. Врховниот суд, меѓу другото, сметал дека одбивањето на апликантот да му се дозволи да се венча во затвор јасно претставува повреда на член 12 од Конвенцијата.

Право – Член 12: Судот не гледа причина зошто парничниот суд се прашувал дали квалитетот на односот на страните е од таква природа за да ја оправда нивната одлука да се венчаат или дали избраното време и место се соодветни. Изборот на партнер и одлуката за венчавање, на слобода и во притвор, е строго приватна и лична работа. Според член 12, улогата на властите е да обезбеди правото на склучување брак да биде искористено „во согласност со националните закони“ (кои се сметаат за усогласени со Конвенцијата), но ним не им е дозволено да ја попречуваат одлуката на притворено лице за воспоставување брачен однос со лице по свој избор. Она што треба да се реши не е прашањето дали е разумно притвореник да се

венча во затвор од практични аспекти. Освен тоа, властите не би можеле да го ограничат правото на венчавање, освен ако постојат значајни прашања, како што е безбедноста на затворот, или спречување криминал и безредие. Во сегашниот случај убедувањето на парничниот суд е дека бракот негативно би влијаел на процесот на земање докази против апликантот, што го оправдало воведувањето забрана за неговото право да се венча во текот на судењето. Меѓутоа, забраната нема правна основа со оглед дека, според правото на Полска, фактот дека едниот од идните брачни другари е осомничен во кривична постапка а другиот е жртвата, не претставува законска и фактичка пречка за склучување брак. Ако апликантот не бил во притвор, не би постоел начин тој да се спречи да се ожени во граѓанска постапка во кое било време во текот на судењето. Исто така, граѓанските органи не би расправале за вистинитоста на чувствата пред солемнизација на односот. Како последица, Судот не може да направи ништо друго освен да ја потврди проценката на Врховниот суд дека попречувањето на правото на апликантот да се ожени е несразмерно и арбитарно. Судот не го прифаќа аргументот на Владата дека апликантот ја задржува можноста да се ожени за жртвата во иднина и дека тоа би можело да ги ублажи последиците на забраната. Одложувањето што е воведено пред склучување брак во однос на лица кои се полнолетни и кои и на друг начин ги исполнуваат условите за венчавање според националното законодавство, не може да се смета за оправдано според член 12. Полското право им остава на релевантните органи целосна дискреција кога одлучуваат за барање дозвола од притворено лице за склучување брак. Во националното законодавство нема посебни одредби за склучување брак во притвор, но според ставот на Судот, член 12 не ѝ налага на Државата да воведува посебни закони или специфични правила за склучување брак на затвореници бидејќи притвор не претставува законска пречка за венчавање. Исто така, не постои никаква разлика во правниот статус во однос на квалификуваноста на лица на слобода и лица во притвор да се венчаат. Во предметот на апликантот, повредата на Конвенцијата е предизвикана, не поради отсуство на детални правила за брак во притвор, туку поради недостиг на воздржаност од страна на националниот судија при извршувањето на своето дискреционо право и нејзиниот неуспех да направи праведна рамнотежа меѓу различни јавни и поединечни интереси кои се во прашање, на начин што ќе биде усогласен со Конвенцијата. Дури и да дејствувал парничниот суд на начин како што дејствувал со цел да обезбеди правилно однесување на судењето – што е легитимен интерес – тој ја изгубил од вид потребата да ја одмери рамнотежата во однос на основното право на апликантот од Конвенцијата. Како последица, мерката што е применета ја попречи самата суштина на правото на апликантот да склучи брак.

Заклучок: повреда (едногласно).

Член 13: Владата потврди дека немало постапка во која апликантот можел да поднесе жалба против пресудата или на друг начин да ја оспори, со што му било негирано правото да се венча во притвор.

Заклучок: повреда (едногласно).

Судот, исто така, утврди повреда на член 5 став 4.

Член 41 – 5.000 ЕУР во однос на нематеријална штета.

© Совет на Европа/Европски суд за човекови права 2012

Официјални јазици на Европскиот суд за човекови права се англискиот и францускиот. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот, ниту Судот презема било каква одговорност за неговиот квалитет. Преводот може да се префрли од HUDOC базата на податоци за судската пракса на Европскиот суд за човекови права (<http://hudoc.echr.coe.int>) или од други бази на податоци со кои Судот го споделил. Може да биде репродуциран за некомерцијални цели под услов да се наведе потполниот наслов на предметот заедно со горната назнака за авторски права и споменувањето на Human Rights Trust Fund. Ако постои намера да се употреби некој дел од овој превод за комерцијални цели, Ве молиме контактирајте ги publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.